

Dame i gospodo,
dragi prijatelji i prije svega
uvaženi građani Crne Gore,

Prošlo je punih 365 dana kako mi je ukazano povjerenje da praktično u osvit 31. oktobra 2023. godine stanem na čelo 44. Vlade Crne Gore. Iako istina neobično, u zoru, tog utorka glasovima 46 poslanika izabrana je Vlada koja svoju godišnjicu slavi sa dvotrećinskom većinom u Parlamentu. Dakle, snažnija Vlada - najstabilnija ikada. I kao takvu će je pisati istorija. Sa tom Vladom svanula je i nova nada u evropsku perspektivu, bolji kvalitet života i pravedniju Crnu Goru za sve nas.

Znam da ima onih koji će odmahnuti glavom na ovu rečenicu. Onih koji nijesu vjerovali ili su možda očekivali još više. Pa i onih koji nam nikada neće dati šansu. Bez obzira na to, jednako sam svjestan da u datim okolnostima ulažemo i posljednji atom snage i dobre namjere da odluke koje donosimo budu u interesu svakoga građanina Crne Gore. Pravedne, bez izuzetka.

Ali, da nam riječi ne budu plahe, neka naša djela sude o nama. Za mene će to biti najveća čast. Vrijeme će, kao majstorsko rešeto, sa neke pristojnije distance dati jasan sud o onome ko smo bili i kako smo radili. Tome se, uzdignute glave, unaprijed radujemo.

Poštovani građani,

Crna Gora nije društvo u kome je, bar u javnom poslu, uvijek lako biti svoj. Očekivanja su nerijetko prevelika. Kalupi često mali za nove ideje. Predrasude čvršće od krša.

No, ni mi nijesmo ljudi koji se plaše izazova.

31. oktobra prošle godine sa mandatom koji nam je dao 28. saziv Parlamenta, a potvrdio 23. jula ove godine - postavili smo jasne ciljeve.

1. Da Crna Gora postane 28. članica Evropske unije do 2028. godine,
2. Da ojačamo ekonomski standard građana za dostojanstven život svakoga pojedinca, i

3. Da osnažimo vladavinu prava kao suštinski temelj daljeg društvenog i ukupnog razvoja.

I to je jedina i prava agenda Vlade koju predvodim. Reći će, i govore vam drugačije, samo oni koji politiku vide iz perspektive ličnog interesa.

A u korist istine najbolje govore rezultati.

Najprije, u srijedu objavljen Izvještaj o napretku Crne Gore u procesu pristupanja Evropskoj uniji - kao najbolji do sada. Prethodne smo čekali sa zebnjom, ovaj sa nestrpljenjem.

Konstatovan je napredak u 30 poglavlja i sada je izvjesno da ćemo već do kraja ove godine zatvoriti više pregovaračkih poglavlja nego što su sve Vlade u posljednjih dvanaest godina zajedno zatvorile. Od tog trenutka sve naše snage i naši naponi moraju biti usmjereni ka tome da dvije godine od današnjega dana, dakle već 2026. godine budemo potpuno spremni za članstvo u EU.

Stoga sa ovog mjesta, ponavljam, ruka Vlade pružena je svima koji vjeruju u evropsku perspektivu Crne Gore da se pridruže novoj evropskoj platformi i daju doprinos ovom cilju.

Da zajedno to možemo, pokazalo je sprovođenje Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova kao svojevrsna pobjeda građanske Crne Gore.

Bilans povjerenja Evropske unije prema ovoj Vladi, lako je pored pozitivnog IBAR-a i pozitivnog Izvještaja o napretku iskazati i u brojkama.

112 miliona eura bespovratnih sredstava za rekonstrukciju željeznice, 100 miliona eura za drugu dionicu autoputa, 383,5 miliona eura kroz Reformsku agendu. Dakle, više od pola milijarde eura direktne podrške projektima koji će transformisati Crnu Goru i uz reforme koje ćemo sprovesti – učiniti je 28. članicom Evropske unije.

Ovakav rezultat ne bi bio moguć bez ispunjavanja minimuma standarda Evropske unije u oblasti vladavine prava. Uz snažnu podršku i odlučnost parlamentarne većine odblokirali smo ključne procese u pravosuđu, izabrali sudije Ustavnog suda, Vrhovnog državnog tužioca i članove Sudskog savjeta.

Paralelno, posvećeno radimo na stvaranju boljih uslova za rad SDT-a i SPO-a jer nemamo ni najmanju dilemu da njihove napore treba maksimalno podržati kako bi Crna Gora bila bezbjednije i bolje mjesto za život i odrastanje naše djece.

Čak šest stotina procesuiranih članova visokorizičnih kriminalnih grupa koji su danas iza rešetaka najbolje govori o magnitudi kriminala koji se prethodnih decenija ukorijenio u našem društvu. Ali istovremeno i o našoj odlučnosti da mu se suprotstavimo.

U kontekstu bezbjednosti posebno želim da ukažem na doprinos koji globalnoj bezbjednosti u okviru NATO-a daje Vojska Crne Gore ali i na činjenicu da je ove godine po prvi put odvojeno preko 2% BDP-a za odbranu.

Dame i gospodo,

O uspjesima, ponoviću, najbolje govore rezultati. A danas 1. novembra i prve uvećane zarade primljene po programu Evropa Sad 2.

Najveću korist ovog programa osjetiće naši sugrađani sa minimalnom zaradom, najugroženiji. I to povećanje na 600 eura za radna mjesta sa srednjoškolskim, odnosno povećanje na 800 eura za radna mjesta sa visokoškolskim obrazovanjem.

Povećanjem minimalne zarade svim zaposlenima u Crnoj Gori prosječna plata iznosiće 1000 eura. Dozvolite mi, zato, ovdje jednu malu digresiju.

Naime, 2021. godine kada sam govorio da će ovo biti realnost, smijali su mi se. I to vam je, draga gospodo, najveća razlika među nama. Moje je da radim i da to ostvarim. Njihovo je, da se uzalud nadaju da neću.

Podsjećam vas da je od januara ove godine minimalna penzija povećana na 450 eura i to za preko 74 000 penzionera, a od narednog januara sve ostale penzije rašće prosječno 50-60 eura. Uz ovo ne zaboravljamo ni korisnike srazmjernih penzija čije uvećanje takođe očekujemo naredne godine.

Ovo ćemo, kažu, finansirati iz zaduženja. Ali razočaraćemo ih - nećemo. Zaduženja će se koristiti za otplatu starih nepovoljnih kredita i finansiranje infrastrukturnih projekata.

Za sve drugo nemamo ni potrebu da se zadužujemo jer se sve tekuće obaveze finansiraju iz tekućih prihoda. A i stanje u budžetu je takvo da nemamo ni potrebu.

Sada, neka uzmu olovku i pažljivo zapišu - Dok je u trezoru oko 600 miliona eura, vraćeno je 500 miliona eura starih dugova od čega je 250 miliona vraćeno iz tekućih prihoda, ne iz zaduženja. Istovremeno, suficit u budžetu za prvih devet mjeseci, znači do 30. septembra ove godine, iznosi 85 miliona eura ili čak 1,2% BDP-a, a neto državni dug je samo 52% BDP-a.

Ukratko, dok ovo preispituju domaći eksperti, međunarodne finansijske institucije unaprijeđuju naš kreditni rejting kao izraz velikog povjerenja.

Osnovna teza koju besomučno koriste protiv Vlade je i ta je da je povećanje plata stvara inflaciju. I to je još jedna besmilica protiv koje se borimo rezultatima.

Jedina istina je ta da je mjerama Vlade godišnja inflacija svedena na nivo od 1% i najniža je od marta 2021. godine. Važno je da istaknem da je, u septembru mjesecu, zabilježena čak i deflacija, odnosno pad cijena od 0,4% u odnosu na avgust – dok su cijene hrane smanjene za 1,7%;

Istovremeno, u II kvartalu zabilježena je najniža stopa nezaposlenosti i iznosi i dalje visokih 11,4%.

Dakle, jasno je da smo postavili temelje za snažne i stabilne javne finansije. Budžetski suficit, značajna sredstva u Državnom trezoru i vraćanje starih dugova dokaz su naše posvećenosti fiskalnoj disciplini. Povećali smo minimalnu zaradu i penzije, dok je prosječna plata dostigla hiljadu eura, kao što smo najavljivali ne tako davne 2021. godine. To su konkretni pokazatelji da ekonomski napredak dopire do svakog domaćinstva u Crnoj Gori.

A širu sliku strukture stanovništva i domaćinstava dali su nam i nedavno dobijeni podaci Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova koji su pokazali zabrinjavajuće trendove u pogledu starenja našeg društva. Stoga jedan od osnovnih prioriteta u naredom periodu mora biti podsticaj porodici i mladima.

Jedan od takvih projekata biće i “Velje brdo” u okviru koga će 42 000 naših sugrađana po najpovoljnijim uslovima riješiti jedno od osnovnih egzistencijalnih pitanja.

Do tada moramo snažno nastaviti ulaganje u obrazovanje, nauku i inovacije jer su to investicije koje se višestruko i dugoročno isplate.

U prethodnih godinu dana rekonstruisano je na desetine obrazovnih objekata, opredijeljeno 88 miliona eura za dodatnu rekonstrukciju i izgradnju novih škola. Preko 6 miliona eura uloženo je u računarsku opremu i nabavljeno 26 vozila za učenički prevoz.

Otvaranjem Naučno-tehnološkog parka, postavili smo temelje za razvoj inovacija i podržali mlade preduzetnike, a preko 4 miliona eura uložili za razvoj inovacija u oblasti energije i održive životne sredine, dok su sa preko 3 miliona eura podržani projekti za podsticanje izvrsnosti i doktorska istraživanja.

Kao izraz brige o studentskoj populaciji uvećane su studentske stipendije i krediti, kao i naknade za projekat stručnog osposobljavanja sa 450 na 600 eura.

Paralelno sa ovim više od 2 ipo miliona eura uloženo je u projekte iz oblasti kulturno umjetničkog stvaralaštva, a rekordan budžet od 6 ipo miliona eura opredijeljen je za podršku sportskim savezima.

Ipak, ova mladost, koja večeras punog srca i punog grla kliče “majko naša Crno Gore” zaslužuje mnogo više. Molim vas, zato jedan poseban aplauz za ovu sjajnu djecu iz hora “Zvezdice” za njihove vršnjake, braću i sestre.

Uvaženi prijatelji,

Kažu da zdrav čovjek ima million želja, a bolestan samo jednu. U tih nekoliko riječi stala je sva suština. Zato je zdravstveni sektor jedan od onih kome je posvećena posebna pažnja.

Završeni su ili se realizuju infrastrukturni projekti u vrijednosti od čak 140 miliona eura, eliminisane su pojedine liste čekanja, a inovativne metode liječenja počele su sa primjenom za tretman različitih oboljenja od spinalne mišićne atrofije do cistične fibroze.

Unaprjeđenjem položaja zaposlenih, kroz povećanje zarada posebno srednjemedicinskom kadru, iskazujemo i poseban odnos prema ovom humanom esnafu.

Poznato je i to da je Vlada uložila maksimalne napore da sačuva Institut "Dr Simo Milošević", posebno u dijelu isplate obaveza prema zaposlenima, a već do kraja novembra očekujemo da bude gotov i Plan restrukturiranja koji će dati dugoročno rješenje kako da trajno sačuvamo ovaj simbol crnogorskog zdravstvenog turizma.

Nažalost, nijesu svi radnici u Crnoj Gori bili ove sreće. Brojni su oni koji su kao žrtve tranzicije godinama bezuspješno tražili pomoć države. Među njima, radnici KAP-a, Košute, Radoja Dakića... Pojedini, nažalost, nijesu ni dočekali ovu pravdu.

Ovi industrijski giganti danas su daleka prošlost, na našu žalost, ali u domenu privrede - energetika ostaje naša razvojna šansa. Uspostavljanjem strateške saradnje Elektroprivrede Crne Gore sa francuskom elektroenergetskom kompanijom EDF počće nova era razvoja našeg energetskog sektora.

Dok je u Pljevljima nakon vječnosti obećanja počela realizacija projekta Toplifikacije, u Mojkovcu je nakon opsežnih analiza donijeta odluka o raskidu ugovora za rudnik Brskovo. Sve u interesu zaštite zdravlja građana i životne sredine, koji nemaju cijenu. Na tom planu uloženo je desetina miliona eura za energetska efikasnost javnih ustanova ali i za potrebe domaćinstava i privrede na sjeveru i centralnom regionu.

I sada, kada govorim o sjeveru, imam potrebu da saopštim nekoliko stvari o izgradnji druge dionice autoputa. Tačno je, kazao sam da ašov očekujem u septembru ove godine. I za to nije postojala nijedna prepreka jer je Vlada obezbijedila novac da samostalno uđemo u realizaciju ovog projekta.

Ipak, volja naših evropskih partnera koji su odlučili da sa 300 miliona eura podrže ovaj projekat podrazumijevala je da odustanem od svog obećanja na nekoliko mjeseci. Što sam, lišen bilo kakve sujete, i uradio.

Ako zarad obezbjeđivanja 300 miliona eura za ovaj projekat treba da snosim grijeh zbog odlaganja od nekoliko mjeseci. Neka budem grešan. I opet bih po stotinu puta.

Dakle, početkom naredne godine kada krenu radovi na dionici Mateševo - Andrijevića stvoriće se nove perspektive razvoja sjevera. A sa realizacijom svih 18 koridora, ukupne dužine 500 kilometara autoputeva i brzih cesti, otvoriće se i nove perpektive za cijelu Crnu Goru.

Posebno na planu razvoja turizma, privrede i poljoprivrede što će biti signal novim turistima i novim investitorima da posjete i ulažu u Crnu Goru.

Za to vrijeme Vlada će nastaviti sa snažnim mjerama podrške, kako bi odgovorno i dosljedno podsticala turistički razvoj i bila oslonac turističkim poslenicima. Jasno je, da i bez obzira na ohrabrujuće bilanse ove turističke sezone, moramo mnogo snažnije raditi na planu stvaranja nove vrijednosti u ovom sektoru.

Siguran sam da će okončanjem tenderskog postupka za dugoročnu koncesiju „Aerodoroma Crne Gore“ uz uspostavljene pomorske linije Budva-Dubrovnik i Bar-Ankona biti dostignuti novi rekordi u turizmu, a Crna Gora biti prepoznata kao istinski dragulj Evrope.

Posebnu vrijednost turističkoj privredi daće i autentični crnogorski proizvodi brojnih poljoprivrednih gazdinstava. Stoga moramo nastaviti da snažnije podržavamo poljoprivrednike i stočare, a posebno da odgovornije upravljamo situacijama u kojima očekuju našu svakodnevnu podršku.

Oni koji se bave ovim vrlo zahtjevnim poslom širom Crne Gore imaju moje duboko poštovanje i naklonost. Stoga, posebno ističem činjenicu da je u prethodnih godinu dana uloženo na desetine miliona eura u nabavku mehanizacije, povećanje staračke naknade i asfaltiranje seoskih puteva. Najmanje takvim tempom moramo nastaviti i u periodu koji je pred nama, a sa pristupanjem Evropskoj uniji ova podrška biće još izdašnija i još veća.

Poštovani građani Crne Gore,

Za sam kraj ovog pomalo dugog izlaganja, ne želim da ostanu prećutani izazovi ili da u bilo kome od vas ostane osjećaj da nijesmo svjesni toga šta smo mogli još bolje.

Ova Vlada nije krojena po mjeri pojedinca, krojena je po mjeri cijelog društva - sa zadatkom da odgovori na tri jasno postavljena cilja o kojima sam prethodno govorio.

A ti ciljevi su zajednički interes svih nas. Ponavljam: bolji standard, jednakost pred zakonom i članstvo u Evropskoj uniji. Siguran sam da nema gotovo nikog u Crnoj Gori da ovo ne vidi kao nasušnu potrebu zajednice kojoj pripada. Bez obzira na sve naše razlike kojima je Crna Gora posebno bogata.

Stoga, svjestan da neke reforme nijesu došle brzo kao što ste očekivali, da su neke reakcije zakašnjele a pojedine odluke, u vašim očima, možda i pogrešne – budite sigurni da su u svojoj suštini izraz našeg nastojanja da stvari učinimo boljim.

Zato kritikujte nas prije nego nas osudite. Dajte svoj doprinos da istinski mijenjamo loše prakse i postanemo odgovornije i bolje društvo za generacije koje dolaze.

Možda i nijesam tipičan premijer i ne uklapam se u sliku onoga kakav smatrate da treba da budem. Možda je i ono kako sam često predstavljen samo iskrivljena slika mojih istinskih namjera. Ali ja nikada neću interes Crne Gore i vaše djece podrediti ikome i ičemu. To vam, dragi građani, garantujem.

I kako sam kazao na početku, uzdignute glave čekamo da vrijeme i istorija donesu sud o onome ko sam bio i kako sam radio.

Dame i gospodo,

članovi i članice Vlade,

Bilo je mnogo izazova u prethodnih 365 dana. Sa nekim smo se nosili bolje, sa nekim ne baš. Dužni smo ipak da bolje oslušujemo potrebe građana i tamo gdje smo potencijalno zakazali uložimo dodatni napor.

Poštovani poslanici,

Zahvaljujem što ste bili snažan oslonac u godini za nama. Ali u periodu pred nama vaša podrška značiće i još više.

Uvaženi predstavnici sudstva i tužilaštva,

Svejestan sam da je i u vašim rukama uvijek veliki izazov. Ali bićemo tu da vas podržimo iskreno. Kada sarađujemo, rezultati ne mogu izostati.

Uvaženi gosti, predstavnici medija, nevladinog sektora, privrede,

Dragi građani,

Imamo istorijsku priliku da Crnu Goru 2028. godine učinimo državom članicom Evropske unije. Svi napori Vlade biće posvećeni tome cilju. Pružamo vam ruku - da uradimo to zajedno.

Vjerujem u enorman građanski potencijal Crne Gore i njenu želju da se iz svake podjele izdigne sa jasnim, još uzvišenijim ciljem.

Sa ovog mjesta da zajedno poručimo – Evropska unijo, stižemo.

Hvala vam na saradnji i podršci tokom prethodnih 365 dana. Nastavljamo još jače.

Da je vječna Crna Gora!